

Üniversite Öğrencilerinin Finansal Davranış Ve Tutumlarının Belirlenmesi: Finansal Okuryazarlık Algıları Üzerine Bir Araştırma

Selin COŞKUN
Öğr. Gör, MCBÜ Ahmetli Meslek Yüksekokulu
selin.coskun@cbu.edu.tr

Öz

Finansal okuryazarlık temelde finansal araçların seçiminde bireylerin hayatlarında aldığı kararların etkinliğini ifade etmektedir. Bugün parası olan her birey parayla satın alabileceği şeyler için küçük ya da büyük kararlar alabilmektedir. Önemli olan alınan kararların bilinçli ve sonuçlarının bireye, topluma ve ekonomik hayata faydalı olmasıdır. Diğer yandan ekonomik hayata katkı sağlaması açısından bireysel birikimlerin arttırılması ve karşılaşılabilecek risklerin yönetiminin iyi yapılabilmesi gerekmektedir. Bunun için finansal bilgi düzeyinin tüm toplum kesimi üzerinde arttırılması önem arz etmektedir. Bu bağlamda finansal bilgi düzeyinin yanı sıra, bireylerin tüketim alışkanlıkları, yaşam tecrübeleri, eğitimleri gibi durumlar finansal kararların verilmesinde bireyler üzerinde etkili olmaktadır. Finansal ürünlerin çok fazla çeşitlilik gösterdiği günümüz dünyasında, yukarıda belirtilen faktörler ile birlikte finansal okuryazarlık konusundaki bireylerin algılarının belirlenmesi önemlidir. Bu çalışmada Manisa Celal Bayar Üniversitesi ön lisans öğrencilerinin finansal okuryazarlık algılarının finansal davranışları ve tutumlarını nasıl etkilediğini tespit edebilmek amacıyla belirlenen ölçek üzerinden anket çalışması yapılmıştır. Araştırma sonucunda ulaşılan bulgular frekans dağılımı yöntemi ile açıklanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Finansal Okuryazarlık, Finansal Tutum ve Davranışlar, Önlisans Öğrencileri

Determination of Financial Behavior and Attitudes of University Students: A Survey on Perceptions of Financial Literacy

Abstract

Basically, financial literacy defines the efficiency of decisions taken by individuals in making selection financial instruments in the individuals' life. Nowadays, every individual having money can take small or big decisions about the things to be able to be bought with money by individuals in question. What is important is that taken decisions are conscious and their results are useful for individual, society and economic life. On the other hand, In terms of providing a significant contribution to the economic life, It is necessary that Increasing the individuals savings and realizing successfully the management of risks likely to be faced with. For this purpose, increasing the level of financial information across all segments of society is of importance. In this context, as well as the level of financial information, situations such as individuals' consumption habits, their life experiences and their educations have an impact on individuals in making financial decisions. In today's world Where Financial products offer diversity so much, that determination of individuals' perceptions on the subject of financial literacy in conjunction with abovementioned factors is important. In this study, in order to determine How financial literacy perception of undergraduate degree students in Manisa Celal Bayar University affect their financial behaviors and attitudes, Survey study has been made over the selected scale. The findings achieved in the result of research have been described with the frequency distribution method.

Keywords: Financial Literacy, Financial Attitudes and Behaviors, Undergraduate Degree Students

1. Giriş

Küreselleşmenin etkisiyle gelişen finans piyasasında bireylerin karşılaştıkları finansal araçlar ve tüketim alışkanlıkları çok çeşitlilik arz etmektedir. Tüketim alışkanlıklarının edinilmesinde finansal kararların etkisi önemlidir. Bireylerin finansal kararları almasında finansal okuryazarlık becerileri öne çıkmaktadır. Günlük hayatta bireyin refah içinde yaşayabilmesi alınan finansal kararların etkinliğine bağlıdır. Bu kapsamda finansal ürünlerin çok çeşitli olması ve git gide karmaşıklaşması alınan finansal kararların etkinliğini sorgulamamıza neden olmaktadır.

Son yıllarda yaşanan ekonomik krizlerin etkisiyle bireyler finansal karar alırken daha dikkatli davranmak zorunda olduklarının bilincindedirler. Sahip oldukları fonların doğru yatırım araçlarında değerlendirilmesi, tüketim sıklığına, bütçeye göre alışveriş yapılması kısaca paranın yönetimi ile ilgili kararları alırken risk, getiri, maliyet unsurlarının göz önünde bulundurulması bilinçli ve doğru karar almak olarak tanımlanabilir. Kişinin bilinçlenmesi eğitimle olabileceği gibi tecrübeyle de gerçekleşebilir. Geçmişte yaşanmış ekonomik krizlerden sonraki dönemlerde finans piyasalarının gelişimi tecrübeyle alınan kararların etkinliğinin eğitim kadar önemli olduğunu göstermektedir. Finans konusunda uzman kişilerin verdiği eğitimler sayesinde de piyasalar ve ürünler hakkında daha detaylı bilgiye sahip olunması mümkün olmaktadır.

Bireysel finansal okuryazarlığın etkisi sadece kişinin kendisi için değil tüm toplumun ekonomik refahı açısından da önemlidir. Ailede kazanılan para yönetimi becerisi eğitim ve tecrübeyle pekişerek tüm toplumun tüketim alışkanlığını etkilemektedir. Bu sebeple toplumsal refahın artırılması bireylerin verdiği finansal kararların etkinliğine bağlıdır.

Finansal okuryazarlık kısıtlı finansal kaynaklar karşısında en yüksek faydayı elde etmek isteyen bireyin taşıması gereken bir özellik olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu özellik finans piyasalarının gelişimiyle ve ekonomik karar vericilerin çeşitlilik göstermesiyle daha da önemli bir kavram haline gelmektedir. Bireysel birikimlerin hangi finansal ürünlerde değerlendirileceği, yatırım alternatifleri arasından seçim yapılması ve harcama kararları için gerekli finansmanın nasıl sağlanması gibi işlemler kişisel finansal okuryazarlığın gelişimine bağlıdır.

2. Literatür Taraması

Finansal okuryazarlık bilgisini ölçmek üzere yapılan araştırmalar incelendiğinde uygulanan örneklem kütlelerine göre pek çok şekilde sınıflandırma yapıldığı görülmektedir. Üniversite öğrencilerinden personeline, işletme yöneticilerine ve hane halkı olarak toplumun belirli kesimine kadar olan pek çok örneklem grupları arasında yapılmış araştırmalar mevcuttur. Üniversite öğrencilerinin finansal davranış ve

tutumlarını ölçmek için finansal okuryazarlık bilgilerinin araştırıldığı bilimsel yayınlar şu şekilde sıralanabilir:

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi işletme bölümü öğrencilerinin temel enflasyon, borsanın işlevi, hisse senedi çeşitlendirme ve varlık çeşitlendirme gibi unsurlar hakkındaki bilgileri ile finansal okuryazarlığın bireylerin demografik özellikleri (cinsiyet, hane halkı geliri, öğretim şekli) ile ilişkili olup olmadığının araştırıldığı bir çalışmada; öğrencilerin cinsiyetlerinin finansal okuryazarlık unsurlarından üçüyle (temel enflasyon, borsanın işlevi, hisse senedi çeşitlendirme) ilişkili olduğu, aylık hane gelirlerinin finansal okuryazarlık unsurlarından ikisiyle (varlık çeşitlendirme ve temel enflasyon) ilişkili olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Aynı çalışmada öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyinin temel seviyede olduğu, öğrencilerin okul başarı düzeyleri ile anne-baba eğitim düzeylerinin finansal okuryazarlıkla ilişkisiz olduğu saptanmıştır (Ergün, Şahin, & Ergin, 2014, s. 863).

Eskişehir, Bursa ve İstanbul' da faaliyet gösteren 5 devlet üniversitesinde öğrenim gören öğrencilere lisans eğitiminin finansal okuryazarlık düzeyine etkisini araştırmak üzere yapılan çalışmada; öğrencilerinin %31,7' sinin yüksek, %30,1' inin orta, %16' sının ise düşük finansal okuryazarlığa sahip olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre finansal okuryazarlık düzeylerinin değiştiği, eğitim gördükleri programlarla finansal okuryazarlık düzeyi arasında bir ilişki olduğu, bu duruma paralel olarak finansal ürünler konusundaki bilgilerinin farklılık gösterdiği belirlenmiştir (Er, Temizel, Özdemir, & Sönmez, 2014, s. 118).

Gaziantep Üniversitesi'ndeki 12 fakültenin öğrencileri arasında yapılan finansal okuryazarlık düzeyi araştırmasında kredi kartı ve internet bankacılığı kullanımının okuryazarlık düzeylerini etkilediği ve öğrencilerin düşük düzeyde finansal okuryazar olduğu görülmüştür. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre finansal okuryazarlık düzeyinin farklılaştığı, güncel finans konularında duyarlı olduğu, bireysel bankacılık konusunda yeterli bilgiye sahipken yatırım konusunda yetersiz oldukları tespit edilmiştir (Kılıç, Ata, & Seyrek, 2015, s. 143).

Gümüşhane Üniversitesi önlisans öğrencileri üzerinde finansal okuryazarlık düzeyi ve davranışının araştırıldığı çalışmada; öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin düşük olduğu tespit edilmiştir (Çam & Barut, 2015, s. 70).

Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin finansal bilgi, davranış ve tutumlarını etkileyen faktörlerin araştırıldığı çalışmada; finansal okuryazarlık düzeylerinin cinsiyete göre farklılaştığı, Bankacılık ve Sigortacılık, Dış Ticaret, Muhasebe ve Vergi programlarında okuyan öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin diğerlerine göre daha yüksek olduğu, öğrencilerin yarısından fazlasının basit finansal

kavramlara yanlış cevaplar verdiği belirlenmiştir (Çelikkol & Çelikkol, 2015, s. 60-61).

Sarıgül (2015), 407 üniversite öğrencisine uyguladığı 14 maddeden oluşan bir anket formu ile dört faktör elde ederek finansal okuryazarlık ve tutum ölçeği geliştirmiştir. Bu sayede toplumun farklı kesimlerinde bulunan grupların finansal davranış ve tutumlarının ölçülmesini sağlayan geliştirilmeye müsait bir ölçek ile alan yazınına katkıda bulunmuştur.

Finansal okuryazarlığın bireye ve topluma faydaları birçok yabancı kaynaklı araştırmaya da konu olmuştur:

Öğrenciler üzerine yapılmış bir araştırmada finansal bilgi eksikliği olan öğrencilerin sonraki yıl da devam eden mali sıkıntılarının arttığı gözlemlenmiştir (Hibbert & Beutler, 2001). Ayrıca Hibbert ve Beutler (2001) önceki çalışmalarında bireysel, evlilik ve aile ilişkilerindeki başarısızlığın finansal sorunlarla beraber geldiğini tespit etmiştir. Bunu da finansal okuryazarlık eksikliğine bağlamıştır.

Finansal okuryazarlığın öğrencilerin biriktirme, yatırım, borçtan kurtulma, kazandıklarından daha az harcama, bir bütçeye bağlı yaşama şansını arttırdığı bunun da iflas için şanslarını azalttığı tespit edilmiştir (Blalock, Tiller, & Monroe, 2004, s. 136).

Finansal okuryazarlığın aynı zamanda kendine güven, kontrol ve bağımsızlığı teşvik ettiği bulunmuştur (Allen, Edwards, Hayhoe, & Leach, 2007, s. 21).

Üniversite personellerinin finansal davranış ve tutumlarını ölçmek için finansal okuryazarlık bilgilerinin araştırıldığı bilimsel yayınlar şu şekilde sıralanabilir:

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi personeli (akademik ve idari) üzerine yapılan bir araştırmada Dünyadaki ve Türkiye'deki ekonomik ve finansal gelişmeler konusunda ilgi gösterildiği, interneti bu gelişmeleri takip etmek için tercih ettiği, internet bankacılığını kullanma, kredi kartı aylık ortalama faiz oranı bilme ve kredi kartı hesap ekstresini anlama seviyesinin yüksek düzeyde olduğu, katılımcıların güncel finansal olaylarla ilgilendiği ve bazı finansal kavramları çoğunlukla bildiği tespit edilmiştir (Gutnu & Cihangir, 2015, s. 423).

Öztürk ve Demir (2015)'in Süleyman Demirel Üniversitesi akademik personelinin finansal okuryazarlık ve para yönetim düzeyleri hakkında yaptıkları çalışmada; personelin finansal okuryazar olduğu ancak finansal eğitime ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiştir. Para yönetimi ile ilgili becerilerin aileden öğrenildiği, finansal danışmanlık için öncelikli olarak internet mecrasının tercih edildiği, günlük hayatta sık kullanılan finansal kavramlar (EFT, vadeli mevduat, kredi kartı son ödeme tarihi) konusunda

bilgi sahibi olunduğu ancak bazı kavramların (TMSF, yatırım ortaklığı, hazine bonusu) çok iyi bilinmediği bulunmuştur.

3. Veri ve Yöntem

3.1. Veri

Bu araştırmada Nisan 2016 döneminde Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi öğrencileri için hazırlanmış anket sorularından yararlanılarak geliştirilen bir ölçek kullanılmıştır.

Araştırma ön lisans düzeyindeki öğrencilerin finansal davranış ve tutumlarını ölçmek amacıyla gerçekleştirilmiş ve Celal Bayar Üniversitesi Ahmetli Meslek Yüksekokulundaki dört programda (Bankacılık ve Sigortacılık, Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları, İnsan Kaynakları) öğrenim gören öğrenciler hedef alınmıştır. Her bölümden tesadüfi olarak seçilen toplamda 336 öğrenciyle anket gerçekleştirilmiştir. Anketin amacı açıklanarak öğrencilerin kendilerine en uygun bulduğu cevapları işaretlemeleri istenmiştir.

Ankette demografik özelliklerin olduğu birinci bölümden sonra toplam 17 soru bulunmaktadır. Bu sorular finansal ürünlerin bilinirliği, bu ürünlere sahiplik durumu, bu ürünlerin seçiminde bilgi edinme ve karar verme tercihleri, temel finansal hesaplamalar ve kavramlardan oluşmaktadır.

3.2. Yöntem

Araştırmaya konu olan bireylerin finansal okuryazarlık seviyesini ortaya koyabilmek için elde edilen veriler geçerlik ve güvenilirlik analizlerini yapmak üzere SPSS 21.00 programında analiz edilmiştir. Demografik özellikler, finansal ürünlerin seçiminde bilgi edinme ve karar verme tercihleri, bu ürünlere sahip olma durumları frekans analizi ile belirlenmiştir. Çalışmaya katılanların finansal okuryazarlık düzeyleri temel ekonomi bilgisinin, basit finansal hesaplamaların ve tutum ölçeğinin ortalamaları alınarak belirlenmiştir. Bu analizde öğrencilerin temel ekonomi bilgi düzeyini ölçen sorulara, finansal tutum ve davranışlarına yönelik tutum ölçeğine ve basit finansal hesaplamalara verdikleri cevaplardan yararlanılmıştır. Buradan bulunan grup dağılımı ile demografik özellikler ve finansal okuryazarlık durumu arasında ilişki olup olmadığı test edilmiştir.

4. Ampirik Bulgular

Ankette elde edilen verilere göre, hangi finansal araçlar hakkında bilgi sahibi oldukları sorusuna öğrencilerin %7,2'si en çok kredi kartını, sonrasında ise %3,7'si vadesiz hesabı bildiğini beyan etmiştir. Öğrencilerin bilgi sahibi oldukları finansal araçlar konusunda cevap vermesi istenirken birden fazla seçeneği aynı anda işaretleme yapabileceği belirtildiğinden aşağıdaki tabloda yalnızca önemli derecede yüksek olan sonuçlar paylaşılmıştır.

Tablo 1. Finansal Araçlar Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumu

Finansal Araçlar	Frekans	%
Kredi Kartı	49	7,2
Vadesiz Hesap	25	3,7
Hepsi (Vadesiz Hesap+Vadeli Hesap+Bireysel Emeklilik Sigortası+Mortgage+Kredi Kartı+Hisse Senedi+Tahvil+Hazine Bonosu+Mobil Bankacılık Hizmetleri+Yatırım Hesabı)	21	3,1
Kredi Kartı+Mobil Bankacılık Hizmetleri	13	1,19

Finansal ürünlere sahiplik durumu incelendiğinde öğrencilerin %58'inin kredi kartına, %57'sinin vadesiz hesaba sahip olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç öğrencilerin sahip oldukları finansal ürünler hakkında bilgi sahibi olduğunu göstermektedir. En az sahip olunan finansal ürünler mortgage, hazine bonusu, tahvil ve yatırım hesabı olarak belirlenmiştir. Benzer durum ters bir şekilde sahip olunmayan finansal araçlar hakkında öğrencilerin bilgi sahibi olmadıkları yönünde de tespit edilmiştir. Sahiplik ve bilgi sahibi olma durumunu birlikte gösteren çapraz tablo sonuçları Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Finansal Araçlara Sahip Olma Durumu ile Bilgi Sahibi Olma Durumu Arasındaki İlişkiyi Gösteren Çapraz Tablo

Araçlara Sahip Olma Durumu*	Bilgi Sahibi Olma Durumu*										
	Vadesiz Hesap	Vadeli Hesap	Bireysel Emeklilik	Mortgage	Kredi Kartı	Hisse Senedi	Tahvil	Hazine Bonosu	Bankacılık	Hizmet	Yatırım Hesabı
Vadesiz Hesap	130	66	32	10	124	30	18	21	89	39	
Vadeli Hesap	96	65	32	10	112	28	18	19	78	36	
Bireysel Emeklilik Sigortası	68	41	38	9	86	21	13	14	62	30	
Mortgage	33	20	13	9	40	8	4	4	34	12	
Kredi Kartı	120	70	42	11	181	34	22	20	111	51	
Hisse Senedi	58	40	27	9	73	27	20	17	49	26	
Tahvil	42	31	15	8	54	22	21	18	33	22	

Hazine Bonosu	34	27	12	5	38	16	14	15	26	17
Mobil Bankacılık	84	42	31	10	99	21	12	12	100	29
Yatırım Hesabı	64	39	27	5	73	20	16	15	58	40

* ve ** verileri için tabloda frekans dağılımları belirtilmiştir.

Finansal ürünlerin seçimi konusunda öğrencilerin %42'si karar vermeden önce farklı firmaların farklı finansal ürünlerini dikkate aldığı belirlenmiştir. %1,2'sinin ise farklı finansal ürünleri dikkate almadan seçim yaptığı tespit edilmiştir.

Tablo 3. Finansal Ürün Seçim Süreci Tercihlerinin Frekans Sonuçları

Finansal Ürün Seçim Süreci	Frekans	%
Kararımı vermeden önce farklı firmaların farklı finansal ürünlerini dikkate alırım.	285	42,1
Kararımı vermeden önce tek bir firmanın finansal ürünlerini dikkate alırım.	27	4,0
Diğer farklı finansal ürünleri dikkate almam.	8	1,2
Alternatif finansal ürünler olmadığı için karar vermem gerekmez.	16	2,4
TOPLAM	336	100

“Tercih edilen finansal ürünleri seçim sürecinde hangi bilgi kaynakları kararınızı vermede etkili olmuştur?” şeklindeki soruya öğrencilerin %2,5'i banka şubesinde alınan bilginin etkili olduğu cevabını vermiştir. %1,2'si hem banka şubesinden alınan bilginin hem de uzman tavsiyesinin finansal ürünlerin seçiminde etkili olduğunu belirtmiştir. “Temel gelir kaynağınızı kaybettiğinizde yaşam standartlarınızı ne kadar süre ile karşılamaya devam edebilirsiniz?” sorusuna öğrencilerin %17'si bir hafta ile – bir ay arası cevabını verirken %14,5'i bilmediğini belirtmiştir. Öğrencilere gelirlerinin yaşam maliyetlerini karşılayıp karşılamadığı sorulduğunda %26'sı maliyetlerini karşılamadığı cevabını verirken, %14'ü kişisel gelir elde etmediğini belirtmiştir. Kişisel gelirlerinin maliyetlerini karşılamaya yetmediği zaman ihtiyaçlarını karşılamak için hangi yolu tercih ettikleri sorusuna %11,2'si harcamaları kısıtığını, %3'ü aile ya da arkadaşlardan borç para aldığını belirtmiştir. %15,2'si tasarruf aracı olarak evde nakit biriktirdiğini, %8'i tasarruf etmediğini, % 7,4'ü banka hesabında para biriktirmeyi tercih ettiğini belirtmiştir.

Anketi cevaplayan öğrencilerin demografik özellikleri ile ilgili bulgular Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Anketi Cevaplayan Öğrencilere Ait Demografik Özellikler

Cinsiyet	Frekans	Oran (%)
Kadın	210	62,5
Erkek	126	37,5
Medeni Durum	Frekans	Oran (%)
Evli	15	4,5
Bekar	321	95,5
Bölüm	Frekans	Oran (%)
Bankacılık ve Sigortacılık	76	22,6
Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı	116	34,5
Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	126	37,5
İnsan Kaynakları Yönetimi Uzaktan Eğitim	18	5,4
Program Türü	Frekans	Oran (%)
Örgün Öğretim	225	67,0
İkinci Öğretim	111	33,0
Sınıf	Frekans	Oran (%)
1. Sınıf	98	29,2
2. Sınıf	238	70,8
Aylık Aile Gelir Düzeyi	Frekans	Oran (%)
1.500 TL ve altı	141	42,0
1.500 TL – 2.500 TL arası	107	31,8
2.500 TL – 5.000 TL arası	71	21,1
5.000 TL ve üzeri	17	5,1
Çalışma Durumu	Frekans	Oran (%)
Çalışmıyor	289	86,0
Serbest Çalışıyor	18	5,4
Özel Sektörde Çalışıyor	27	8,0
Kamu Sektöründe Çalışıyor	2	0,6
Yerleşim Yeri	Frekans	Oran (%)
İl	176	52,4
İlçe	139	41,4
Köy	21	6,3
TOPLAM	336	100

Finansal okuryazarlık düzeyinin tespiti için anketteki tutum ve davranışların yer aldığı ölçek soruları ile temel ekonomi bilgisinin sorgulandığı ve temel finansal hesaplamaların bulunduğu sorulara verilen cevaplardan yararlanılmıştır. Ön lisans öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeyi, verilerin ortalaması alınarak %49,6 olarak ortalamanın altında çıkmıştır.

Aynı veriler kullanılarak demografik özellikler ile finansal okuryazarlık arasındaki ilişkinin tespiti yapılmadan önce Tek-örneklem Kolmogorov

Simirnov testi ile verilerin normal dağılıp dağılmadığı analiz edilmiştir. Buna göre bulunan sonuçlar Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Tek-Örneklem Kolmogorov-Smirnov Testi

Normal Parametreler	Finansal Okuryazarlık Düzeyi
Ortalama	2,4885
Standart Sapma	0,31084
Kolmogorov-Smirnov Z	1,466
Asymp. Sig. (2-tailed)	0,027

Tablodan görüldüğü $p < 0,05$ olduğu için örneklemin normal dağılıma uygun olmadığı tespit edilmiştir. Bu sebeple parametrik olmayan testler uygulanarak öğrencilerin demografik özellikleri ile finansal okuryazarlık düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı incelenmiştir. Bulgular Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Finansal Okuryazarlık ile Demografik Özellikler Arasındaki Farklılıklar

Cinsiyet Değişkeni	Finansal Okuryazarlık Düzeyi
Mann-Whitney U	12886,000
Asymp. Sig. (2-tailed)	0,689
Medeni Durum	Finansal Okuryazarlık Düzeyi
Mann-Whitney U	2148,000
Asymp. Sig. (2-tailed)	0,479
Bölüm	Finansal Okuryazarlık Düzeyi
Kruskal Wallis Test (Chi-Square)	1,706
Asymp. Sig.	0,636
Program Türü	Finansal Okuryazarlık Düzeyi
Mann-Whitney U	11355,500
Asymp. Sig. (2-tailed)	0,176
Sınıf	Finansal Okuryazarlık Düzeyi
Mann-Whitney U	10732,000
Asymp. Sig. (2-tailed)	0,250
Aylık Aile Gelir Düzeyi	Finansal Okuryazarlık Düzeyi
Kruskal Wallis Test (Chi-Square)	3,692
Asymp. Sig.	0,297
Çalışma Durumu	Finansal Okuryazarlık Düzeyi
Kruskal Wallis Test (Chi-Square)	0,451
Asymp. Sig.	0,930
Yerleşim Yeri	Finansal Okuryazarlık Düzeyi
Kruskal Wallis Test (Chi-Square)	0,068
Asymp. Sig.	0,967

Tablo 6'da görüldüğü gibi demografik özelliklere ait p değerleri 0,05'den büyük olduğu için finansal okuryazarlık düzeyi ile anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Bunun anlamı öğrencilerin demografik özelliklerinin farklı olması finansal okuryazarlık düzeyini etkilememektedir.

5. Sonuç

Yaşadığımız yüzyılda yaşanan ekonomik krizlerin etkisiyle bireyler finansal karar alırken daha dikkatli davranmak zorunda olduklarının bilincindedirler. Sahip oldukları fonların doğru yatırım araçlarında değerlendirilmesi, tüketim sıklığı, bütçeye göre alışveriş yapılması kısaca paranın yönetimi ile ilgili kararları alırken risk, getiri, maliyet unsurlarının göz önünde bulundurulması bilinçli ve doğru karar almak olarak tanımlanabilir. Bu bağlamda bireyin finansal alanda yapmış olduğu tercihleri belirleyen tercih öncesi kararları oluşturan finansal okuryazarlık düzeyi tutum ve davranışları etkilemesi açısından önemli bir yere sahiptir. Bu çalışmada Celal Bayar Üniversitesi ön lisans öğrencilerinin finansal okuryazarlık algılarının finansal davranışları ve tutumlarını nasıl etkilediğini tespit edebilmek amacıyla belirlenen ölçek üzerinden anket çalışması yapılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin; hangi finansal araçlar hakkında bilgi sahibi oldukları sorusuna öğrencilerin %7,2'si en çok kredi kartını, sonrasında ise %3,7'si vadesiz hesabı bildiğini beyan etmiştir. Finansal ürünlere sahiplik durumu incelendiğinde öğrencilerin %58'inin kredi kartına, %57'sinin vadesiz hesaba sahip olduğu belirlenmiştir.

Bu sonuç öğrencilerin sahip oldukları finansal ürünler hakkında bilgi sahibi olduğunu göstermektedir. En az sahip olunan finansal ürünler mortgage, hazine bonusu, tahvil ve yatırım hesabı olarak belirlenmiştir. Bu sonuçlar göstermektedir ki bir finansal ürün sahipliği ile o ürün hakkında bilgi sahipliği arasında ilişki vardır. Finansal ürünlerin seçimi konusunda öğrencilerin %42'si karar vermeden önce farklı firmaların farklı finansal ürünlerini dikkate aldığı belirlenmiştir. %1,2'sinin ise farklı finansal ürünleri dikkate almadan seçim yaptığı tespit edilmiştir. "Tercih edilen finansal ürünleri seçim sürecinde hangi bilgi kaynakları kararınızı vermede etkili olmuştur?" şeklindeki soruya öğrencilerin %2,5'i banka şubesinden alınan bilginin etkili olduğu cevabını vermiştir. %1,2'si hem banka şubesinden alınan bilginin hem de uzman tavsiyesinin finansal ürünlerin seçiminde etkili olduğunu belirtmiştir. Bu da bize öğrencilerin bilinçli bir seçim ve karar verme süreci izlediğini göstermektedir. "Temel gelir kaynağınızı kaybettiğinizde yaşam standartlarınızı ne kadar süre ile karşılamaya devam edebilirsiniz?" sorusuna öğrencilerin %17'si bir hafta ile – bir ay arası cevabını verirken %14,5'i bilmediğini belirtmiştir. Buradan öğrencilerin temel yaşam maliyetlerini karşılayacak gelirlerini nasıl yöneteceklerini çok da iyi bilmedikleri yorumu yapılabilir. Çalışmaya katılan öğrencilerin yaşlarının küçük olması nedeni ile aile ortamındaki bağımsızlığını henüz

kazanmamış olması paranın yönetimi konusunda bireysel olarak başarı gösteremedikleri sonucunu çıkarmaktadır. Öğrencilere gelirlerinin yaşam maliyetlerini karşılayıp karşılamadığı sorulduğunda %26'sı maliyetlerini karşılamadığı cevabını verirken, %14'ü kişisel gelir elde etmediğini belirtmiştir. Kişisel gelirlerinin maliyetlerini karşılamaya yetmediği zaman ihtiyaçlarını karşılamak için hangi yolu tercih ettikleri sorusuna %11,2'si harcamaları kısıtığını, %3'ü aile ya da arkadaşlardan borç para aldığını belirtmiştir. %15,2'si tasarruf aracı olarak evde nakit biriktirdiğini, %8'i tasarruf etmediğini, %7,4'ü banka hesabında para biriktirmeyi tercih ettiğini belirtmiştir. Çalışma sonucunda öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyinin %49,6 gibi düşük bir oranda olduğu tespit edilmiştir.

Kaynakça

- Allen, M. W., Edwards, R., Hayhoe, C. R., & Leach, L. (2007). Imagined interaction, attitudes towards money and credit, and family coalitions. *Journal of Family and Economic Issues*, 28, 3-22.
- Blalock, L. L., Tiller, V. R., & Monroe, P. A. (2004). They get you out of courage: Persistent deep poverty among former welfare-reliant women. *Familial Relations*, 127-137.
- Çam, A. V., & Barut, A. (2015, Bahar). Finansal Okuryazarlık Düzeyi ve Davranışları: Gümüşhane Üniversitesi Önlisans Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma. *Küresel İktisat ve İşletme Çalışmaları Dergisi*, 4(7), 63-72.
- Çelikkol, M. M., & Çelikkol, H. (2015). The Evaluation of the Students in Dumlupınar University Vocational School of Social Sciences About Levels of Financial Literacy. *Copernican Journal of Finance & Accounting*, 4(2), 43-63.
- Er, F., Temizel, F., Özdemir, A., & Sönmez, H. (2014). Lisans Eğitim Programlarının Finansal Okuryazarlık Düzeyine Etkisinin Araştırılması: Türkiye Örneği. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(4), 113-125.
- Ergün, B., Şahin, A., & Ergin, E. (2014, Ekim). Finansal Okuryazarlık: İşletme Bölümü Öğrencileri Üzerine Bir Çalışma. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(34), 847-864.
- Gutnu, M. M., & Cihangir, M. (2015, Mart). Finansal Okuryazarlık: Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Personeli Üzerinde Bir Araştırma. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(10), 415-424.
- Hibbert, J. R., & Beutler, I. F. (2001). The effects of financial behaviors on the quality of family life: Evidence from adolescent perceptions. 1. A. Education, Proceedings of the Association for Financial Counseling and Planning Education. Orlando.
- Kılıç, Y., Ata, H. A., & Seyrek, İ. H. (2015, Nisan). Finansal Okuryazarlık: Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 129-150.

Üniversite Öğrencilerinin Finansal Davranış Ve Tutumlarının Belirlenmesi: Finansal Okuryazarlık Algıları Üzerine Bir Araştırma

Öztürk, E., & Demir, Y. (2015, Ekim). Finansal Okuryazarlık ve Para Yönetimi: Süleyman Demirel Üniversitesi Akademik Personel Üzerine Bir Uygulama. Muhasebe ve Finansman Dergisi, 113-134.

Sarıgül, H. (2015, Ocak). Finansal Okuryazarlık Tutum ve Davranış Ölçeği: Geliştirme, Geçerlik ve Güvenirlik. Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi, 13(1), 200-218.

